

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ОТЕЦ ПАИСИЙ” - РУСЕ

ОБЩИНА - РУСЕ

ул. "Александровска" № 95, e-mail: info-1806101@edu.mon.bg

Съгласувал:.....

/Ивайло Йорданов/

Председател на Обществения съвет

Утвърдил:.....

/Биляна Алексиева/

Директор на ОУ "Отец Паисий" - гр. Русе

ЕТИЧЕН КОДЕКС
на училищната общност
в ОУ "Отец Паисий" – гр. Русе

*Етичният кодекс е създаден на основание чл.175, ал.1, 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование, приет от Педагогическия съвет на проведено заседание с Протокол № 13 от 12.09.2025 г.
/съгласно чл. 263, ал. 1, т. 14 от ЗПУО./*

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ	3
НОРМАТИВНА ОСНОВА	3
Раздел I - ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ	4
Раздел II - ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ	6
Глава I - Педагогически специалисти и служители в училището	6
Глава II - Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	7
Глава III - Педагогически съвет	8
Глава IV - Обществен съвет	9
Глава V – Родители	10
Раздел III - МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО	11
Раздел IV - МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО	11
Раздел V - ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ	12
Раздел VI - МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО	12
Раздел VII - ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ	13
Раздел VIII - ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ	14
Раздел IX - ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ	15
Раздел X - КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ	15
Раздел XI - КОМИСИЯ ПО ЕТИКА	16
Раздел XII - ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ	16
Раздел XIII - САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ	17
Раздел XIV - ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ	17
Раздел XV - ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА	17
Раздел XVI - ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ	19
ПРИЛОЖЕНИЯ	20
1. ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРА ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС В ОУ"ОТЕЦ ПАИСИЙ" РУСЕ ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ	21
2. ПРАВИЛНИК НА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА В ОУ"ОТЕЦ ПАИСИЙ" РУСЕ	23
3. ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ	25
4. ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА /УТВЪРДЕН ОТ НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ПРЕЗ 2003 г./	26
5. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СПАЗВАНЕ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА	29
6. СТАНДАРТИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ	30

ВЪВЕДЕНИЕ:

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца специалисти в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

Етичният кодекс на ОУ „Отец Паисий“ Русе е разработен от комисия от педагогически специалисти и представители на общественния съвет към училището в съответствие с изискванията на чл. 269, ал. 1, т.11 от ЗПУО.

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в образователно-възпитателния процес и има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището, като институция.
3. Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в образователно-възпитателния процес.
4. Да насочва поведението и подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
5. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

НОРМАТИВНА ОСНОВА:

- Конвенцията на ООН за правата на детето;
- Европейската харта за правата на човека;
- Конституцията на Република България;
- Закон за защита правата на детето;
- Закон за защита правата на човека;
- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Наредба за приобщаващо образование.

РАЗДЕЛ I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1 (1) Етичният кодекс е създаден на основание чл. 175. (1) от ЗПУО и е подчинен на общите принципи в системата на училищното образование:

1. Единна държавна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно и училищно образование;
2. Ориентираност към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик;
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
5. Хуманизъм и толерантност.

(2) Етичният кодекс на училищната общност е приет от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

(3) Етичният кодекс е поставен на видно място в училищната сграда.

(4) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл. 2. Този кодекс определя правилата за поведение на училищната общност в ОУ „Отец Паисий“ Русе и има за цел да повиши общественото доверие, както и да издигне престижа на училището.

Чл. 3. (1) Дейността на всички работещи в училището се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието.

(3) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

(4) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат каквито и да са прояви на дискриминация.

Чл. 4. Спазването на Етичния кодекс е задължително за всички членове на училищната общност и се следи от Комисия по етика в ОУ „Отец Паисий“ Русе, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените в него санкции.

Чл. 5. Този кодекс определя правилата за поведение на служителите в училището и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на учителската професия и образователната институция.

Чл. 6. Работещите с деца педагогически специалисти в ОУ „Отец Паисий“ Русе изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека;
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето;
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност;
- На всяко дете е гарантирано правото на:
 - свобода на изразяване на мнение;
 - свобода на мисълта, съвестта и религията;

- формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно;
- Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето.
- За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.
- Децата с изяви дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 7. Работещите с деца в ОУ „Отец Паисий“ Русе трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Чл. 8. (1) Етичният кодекс в ОУ „Отец Паисий“ Русе има за цел:

1. Да представи основните ценности и принципи, които работещите с деца в ОУ „Отец Паисий“ Русе трябва да знаят и спазват в своята практика;
2. Да подпомогне работещите с деца в ОУ „Отец Паисий“ Русе в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;
3. Да очертае моралните отговорности на работещите с деца в ОУ „Отец Паисий“ Русе към детето, към семейството, помежду си и към обществото;
4. Да предотврати възникването на конфликти в човешките взаимоотношения и да осигури хармонична атмосфера в училищната среда сред цялата училищна общност;
5. Да развие:
 - 5.1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
 - 5.2. Придобитите компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
 - 5.3. Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и ученик и насърчаване на развитието и реализацията им;
 - 5.4. Формирането на устойчиви нагласи и мотивация за учене през целия живот;
 - 5.5. Придобиването на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
 - 5.6. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
 - 5.7. Формиране на толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧАСТНИЦИТЕ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

Глава I

Педагогически специалисти и служители в училището

Чл. 9. Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основни ценности и принципи на ЗПУО, националните и европейски нормативни актове за защита правата на детето и защита правта на човека.

Чл. 10. (1) Всички работници и служители в ОУ „Отец Паисий“ Русе са длъжни:

1. Да спазват принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

2. Осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в институцията.

3. Извършват дейността си по компетентност, обективност и добросъвестност, и се стремят към непрекъснато подобряване на работата си в интерес на децата.

4. не накърняват престижа на училището, не само при изпълнение на служебните задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(2) Педагогическите специалисти са длъжни:

1. Да основават практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всеки ученик.

2. Да разбират и уважават уникалността на всеки ученик.

3. Да се съобразяват със специфичната уязвимост на всеки ученик.

4. Да създават безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на учениците.

5. Да осигуряват на учениците с увреждания равни възможности за достъп до образование и адекватни грижи в зависимост от потребностите на ученика.

6. Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

7. Да познават симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

8. Да познава нормативната основа - кодекси, конвенции, закони, правилници, наредби, инструкции и др. и вътрешните нормативни актове на институцията, защитаващи детето от насилие и да ги спазват.

9. При съмнение за малтретиране над дете или ученик, да действат съобразно разписаните процедури във вътрешните нормативни актове на ОУ „Отец Паисий“ Русе:

- Алгоритъм за прилагане на механизма за противодействие на тормоза;

- Механизъм за противодействие на училищния тормоз между учениците;

- План за работа на училищния Кординационен съвет;

- Правила и задължения на всички служители, свързани с превенция на агресията и насилието;

- План противообществени прояви.

10. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажат пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

11. Когато му станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на ученик, имат моралната и законова отговорност да

информират органите по закрила на детето и ръководството на училището.

Чл. 11. На всички ученици е гарантирано правото:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; да бъдат осигурявани възможности за тяхното развитие и приобщаване към обществените традиции и ценности;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове;
4. да получават библиотечно-информационно обслужване;
5. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
6. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
7. да разчитат на равнопоставеност и взаимно зачитане на правата на всеки, независимо от раса, вяра, националност, убеждения, пол, социален статус;
8. право на закрила срещу нарушаващите тяхното достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
9. право на закрила за нормалното им физическо, умствено, нравствено и социално развитие;
10. попаднало в риск, имащо нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация;
11. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование;
12. да участват в проектни дейности;
13. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
14. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
15. да бъдат поощрявани с морални и материални награди;
16. да участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците като с това си участие съдействат за изграждане на позитивна дисциплина и добър организационен климат.

Глава II

Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

Чл. 12. ОУ „Отец Паисий“ Русе осигурява подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги, подчинена на разпоредбите на чл.174 от ЗПУО и е част от политиката на училището, регламентирана в Правилника за дейността на училището.

Чл. 13. (1) Подкрепата за личностното развитие на учениците е обща и допълнителна и е уредена в ЗПУО, Наредбата за приобщаващото образование и Правилника за дейността на училището.

Чл. 14. (1) Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи.

Чл. 15. (1) Общата подкрепа се осигурява за всички ученици.

(2) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на

индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

(3) Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал. 2 от ЗПУО.

Чл. 16. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;

2. извършва оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика;

3. изготвя и реализира план за подкрепа;

4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

5. изпълнява и други функции, предвидени в Наредбата за приобщаващото образование.

Чл. 17. (1) ОУ „Отец Паисий“ Русе самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за:

1. развитие на училищната общност;

2. изграждане на позитивен организационен климат;

3. утвърждаване на позитивна дисциплина;

4. развитие на училищната общност.

(2) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

(3) При работата с учениците в ОУ „Отец Паисий“ Русе, педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

(4) При работата с учениците педагогическите специалисти основават дейността си на принципа на превенцията на обучителните трудности и ранното оценяване на риска от тях.

(5) Тези мерки се прилагат към всички ученици в обща класна стая по ред, определен в Наредбата за приобщаващото образование.

Глава III

Педагогически съвет

Чл. 18. (1) Функции и ролята на Педагогическия съвет при приемането на вътрешни нормативни актове, свързани с дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на училищната общност са разписани в чл. 263 от ЗПУО и е необходимо да бъдат операционализирани чрез:

1. Предприемане на мерки за превенция при възникването на конфликти и превантивни дейности за осигуряване на позитивен организационен климат и подкрепа на училищната общност от страна на Педагогическият съвет в училището.

2. Изграждане на вътрешни нормативни актове, съгласно действащата нормативна уредба:

2.1. Стратегия за развитие на училището за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;

2.2. Правилник за дейността на училището чрез изграждане на постоянно действащи комисии:

2.2.1. Етична комисия - работи със следните стандарти:

- за управление на качеството в институциите,
- за приобщаващото образование;
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- организацията на дейностите в училищното образование.

2.2.2. Комисия по противодействие на училищния тормоз и превенция на агресията и насилието. Работи със следните стандарти:

- за приобщаващото образование;
- за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- организацията на дейностите в училищното образование.

2.2.3. Комисия по качество - работи с всички стандарти по чл. 22 от ЗПУО;

2.2.4. Комитет по условия на труд - работи със стандарта за физическата среда, информационното и библиотечно обслужване.

2.3. Годишен план за дейността на училището. Предприемат се конкретни дейности в оперативен план за постигане на стратегическите цели на училището, свързани с възпитанието на учениците;

2.4. Учебни планове за индивидуална форма на обучение - в зависимост от индивидуалните потребности на всеки ученик и нуждите му от подкрепа;

2.5. Мерки за повишаване качеството на образованието, произтичащи от оперативните цели на Стратегията;

2.6. Програма за превенция на ранното напускане на училище;

2.7. Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;

(2) Педагогическият съвет:

1. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
2. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в ЗПУО случаи;
3. участва със свои представители в създаването и приемането на Етичен кодекс на училищната общност;
4. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;

5. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

(3) Документите се публикуват на интернет страницата на училището.

Глава IV Обществен съвет

Чл. 19. На основание чл. 265 от ЗПУО:

(1) С цел създаване на условия за активни и демократично функциониращи общности към всяко училище се създава обществен съвет.

(2) Общественият съвет е орган за подпомагане на развитието на училището и за граждански контрол на управлението му.

(3) Общественият съвет в училището:

1. Одобрява стратегията за развитие на училището и приема ежегодния отчет на директора за изпълнението ѝ.

2. Участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. т. 8 и 9 от ЗПУО и при обсъждане на избора на

ученически униформи.

3. Предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията, външното оценяване и инспектирането на училището.

4. Участва в създаването и приемането на Етичен кодекс на училищната общност.

(4) При неодобрение от обществения съвет на актовете, те се връщат с мотиви за повторно разглеждане от педагогическия съвет. При повторното им разглеждане педагогическият съвет се произнася по мотивите и взема окончателно решение.

Глава V

Родители

Чл.20. (1) Родителите имат следните права, свързани с етиката в отношенията с работещите в училище:

1. Периодично и своевременно да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователния процес, за спазването на правилата в училището и за приобщаването им към общността.

2. Да се срещат с ръководството на училището, с класния ръководител, с учителите и с другите педагогически специалисти в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време.

3. Да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушвани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на детето или ученика;

5. Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в училището по въпроси, свързани с образованието, с кариерното ориентиране и с личностното развитие на децата им.

6. Да избират и да бъдат избирани в обществения съвет на училището.

7. Да изразяват мнение и да правят предложения за развитието на училището.

Чл. 21. (1) Родителите имат следните задължения, свързани с етичните правила в училището:

1. Да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика.

2. Редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила.

3. Да спазват правилника за дейността на училището и да съдействат за спазването му от страна на детето и ученика.

4. Да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот.

5. Да участват в родителските срещи.

6. Да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

(2) Родителите, чиито деца се обучават в самостоятелна форма на обучение по чл. 112, ал. 1, т. 2, както и в самостоятелна организация, са длъжни да гарантират постигането на целите по чл. 5, да осигурят необходимите условия за обучение, познавателни книжки, учебници и учебни помагала, както и да прилагат по свой избор методики и подходи, съобразени с възрастта, индивидуалните потребности и интересите на детето.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 22. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 23. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 24. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 25. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 26. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 27. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.

Чл. 28. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 29. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 30. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 31. Много добре да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

Чл. 32. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 33. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 34. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

Раздел IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 35. Първостепенна отговорност на работещите в училище е да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 36. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичай, език и убеждения.

Чл. 37. Да уважава ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 38. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включва във вземането на такива решения.

Чл. 39. Да зачитат правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето, за оказаната му обща и допълнителна подкрепа.

Чл. 40. Да информират родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им дава възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволява и да не участва в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 41. Да не използват отношенията със семейството за лично

облагодетелстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

Чл. 42. Да осигуряват конфиденциалност на информация и да зачита правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 43. Да се ангажират с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 44. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогне всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

Раздел V

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 45. (1) В отношенията с колегите си служителят проявява уважение и коректност, като не допуска поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност.

(2) Служителят уважава мнението на колегите си и се съобразява с правото им на личен живот.

Чл. 46. Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на непосредствения ръководител.

Чл. 47. Със своето лично поведение и чувство за отговорност, служителят трябва да дава пример на другите служители, а служителите на ръководни длъжности - и по отношение на подчинените си.

Чл. 48. Да изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 49. Да обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 50. Да работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

Чл. 51. Отчитане на приноса на всички представители на педагогическата колегия на училищни мероприятия с цел групова сплотеност и развитие на умения за колегиалност и добронамереност и за издигане престижа на училището.

Раздел VI

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА СЛУЖИТЕЛЯ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 52. Предоставя висококачествени програми и услуги. Не предлага услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 53. Работи за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 54. Работи за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат

отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 55. Съдейства за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 56. Работи за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 57. (1) Работи за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставя на тези, които го нарушават.

(2) Служителят се задължава:

1. Да уважава уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работи в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакъв случай да не използва физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважава и подкрепя семействата при отглеждане и възпитание на децата.
5. Да уважава колегите и да ги подкрепя и насърчава в изпълнение на етичните правила (кодекс).
6. Да поддържа висок стандарт на професионално поведение, като постоянно обогатява знанията, уменията и компетентностите си.
7. Да служи като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
8. Да спазва етичните правила, заложиени в този кодекс.
9. Служителят изпълнява задълженията си безпристрастно и непредубедено, като създава условия за равнопоставеност на разглежданите случаи и лица и прави всичко възможно, за да бъде обслужването достъпно за всеки.
10. Служителят е длъжен да опазва данните и личната информация на гражданите, станали му известни при или по повод на изпълнението на служебните му задължения.
11. Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно. Той е длъжен да се произнася по исканията на гражданите и да им предоставя цялата необходима информация с оглед защитата на техните права и интереси при спазване изискванията на Закона за защита на класифицираната информация и Закона за защита на личните данни.
12. Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва гражданите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.
13. Служителят информира гражданите относно възможностите за обжалване в случаи на допуснати от администрацията нарушения или отказ за извършване на административна услуга.

РАЗДЕЛ VII

ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Чл. 58. Работещият с деца в ОУ „Отец Паисий“ Русе изпълнява своите функции, като се ръководи от основните ценности и принципи:

1. Притежава определени личности, морални и социални качества.
2. Обляга се на своята компетентност - притежава и отговорно прилага своето познание и опит.
3. Не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.

4. Стреми се да изпълнява работата си качествено и в срок, но не заблуждава децата и техните семейства за ефективността и ефикасността на своята дейност, т.е. високо цени честността в отношенията.

5. Коректен е в отношенията си с децата и е лоялен спрямо родителите им, но без да пренебрегва отговорността си към обществото.

Раздел VIII ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 59. (1) Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно:

1. Служителят подпомага органа на държавна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

2. При изпълнение на служебните си задължения служителят следва поведение, което създава увереност у органите, чиято дейност подпомага, че могат да му се доверяват и да разчитат на него.

3. Служителят изпълнява задълженията си честно и безпристрастно, като не допуска личните политически пристрастия да му влияят.

4. Когато прави предложения пред ръководството на училището служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

Чл. 60. Задължения на служителя:

(1) Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на горестоящите органи и служители от администрацията.

(2) Служителят не е длъжен да изпълни неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за него правонарушение.

(3) Служителят може да поиска писмено потвърждаване на служебния акт, когато в отправената до него устна заповед се съдържа очевидно за него правонарушение.

(4) Служителят не е длъжен да изпълни нареждане, което засяга неговите права, правата на неговата съпруга или съпруг, роднини по права линия без ограничения, по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до втора степен включително. В този случай той е длъжен незабавно да уведоми органа, от когото е получил нареждането.

Чл. 61. Служителят поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в процеса на работата.

Чл. 62. (1) Служителят противодейства на корупционни прояви и на други неправомерни действия в държавната администрация.

(2) Служителят не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Служителят не може да приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл. 63. Служителят не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на училището, в което работи.

Чл. 64. (1) При изпълнение на служебните си задължения служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за

лични цели. Служителят е длъжен своевременно да информира непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

(2) Документите и данните в училището могат да се използват от служителя само за изпълнение на служебните му задължения при спазване на правилата за защита на информацията и личните данни.

Чл. 65. Служителят е длъжен да спазва установеното работно време за изпълнение на възложените му задължения.

Чл. 66. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на училището:

1. Служителят не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.

2. Служителят се стреми да не предизвиква с поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им - полага усилия да ги преустанови, като запазва спокойствие и контролира поведението си.

3. Служителят спазва благоприличие и делови вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл. 67. Служителят не участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 68. Служителят не може да упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Раздел IX ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 69. При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот служителят следва поведение, което не уронва престижа на службата.

Чл. 70. Служителят не може да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 71. Служителят придобива и управлява имуществото си по начин, който да не създава съмнение за злоупотреба със служебното му положение.

Чл. 72. При осъществяването на действия, несъвместими с поведението по този кодекс, служителят следва да се оттегли от служба.

Раздел X КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 73. (1) При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между служебните му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя ръководител.

(2) Служител, на когото станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси в училището, в което е назначен, предприема необходимите мерки за изясняване на въпроса.

(3) Когато служителят се съмнява дали дадена дейност е съвместима със служебните му задължения, той трябва да обсъди това със своя ръководител.

Чл. 74. (1) Служителят не може да използва служебното си положение за осъществяване на свои лични или на семейството си интереси.

(2) Служителят не участва в каквито и да са сделки, които са несъвместими с неговата длъжност, функции и задължения.

(3) Служителите, напуснали училището, не трябва да злоупотребяват с информацията, която им е станала известна във връзка с длъжността, която са заемали, или с функциите, които са изпълнявали.

Чл. 75. Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

Чл. 76. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

Чл. 77. В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от конкретното служебно задължение, което е причина за възникването на конфликта.

Раздел XI КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 78. За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището се създава Комисия по етика.

1. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от две години.

2. Комисията по етика присма Правила за дейността си, с които се запознава Педагогическият съвет и които се утвърждават от Директора.

3. Комисията по етика отчита дейността си на годишния Педагогически съвет.

Чл. 79. Комисията по етика разглежда подадените жалби, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира.

Чл. 80. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник.

Чл. 81. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби най-късно в двуседмичен срок от постъпването им и се произнася с мотивирано становище, въз основа на което Директорът взема решение. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 82. (1) Комисията по етика:

1. Разглежда сигнали, свързани със спазването на този кодекс;

2. Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

(2) Комисията по етика приема Правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 83. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 84. (1) Комисията по етика в ОУ „Отец Паисий“ Русе разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в двуседмичен срок от разглеждане на постъпилите сигнали.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

РАЗДЕЛ XII ЦЕЛИ И СРЕДСТВА НА ЕТИЧНАТА КОМИСИЯ

Чл. 85. (1) Да защитава правото на членовете на училищната общност на ОУ „Отец Паисий“ Русе да бъдат всестранно и точно информирани.

(2) Да допринася за установяването на професионални стандарти.

(3) Да допринася за издигането на авторитета на ОУ „Отец Паисий“ Русе.

(4) Да създаде система на саморегулиране на преподавателите чрез прилагане на Етичния кодекс и решаване на спорове между училището и обществото.

(5) Да укрепва свободата на словото, защитавайки правата на учителите, учениците и др. членове.

(6) Да подпомага българския учител за прилагане на етичните правила и норми.

РАЗДЕЛ XIII САНКЦИИ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 86. Санкциите по този кодекс се налагат с цел да се предупреди и превъзпита нарушителя към спазване на етичните норми и да се въздейства възпитателно върху останалите членове.

Чл. 87. (1) Санкциите са:

1. Писмено уведомяване на служителя или работника и даване публичност на случая;
2. Предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.

(2) Непроизнасянето в срок от две седмици от получаване на сигнала се счита за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Раздел XIV ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 88. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Закона за предучилищно и училищно образование и Кодекса на труда.

Чл. 89. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс.

Раздел XV ПОЛИТИКА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА

1. Разработване на система от мерки за създаване на сигурна училищна среда за преодоляване на причините, водещи до насилие и агресивни модели на поведение:

1.1. Системно възпитаване у децата на социални умения и нагласи, които не допускат насилие във взаимоотношенията.

1.2. Ясни правила и процедури за всяка проява на насилие и тормоз, включително по отношение на идентифициране и сигнализиране.

1.3. Осъзнаване от учениците на последиците от насилието и тормоза и конкретизиране/определяне на мерки за подкрепа на децата за справяне с неприемливото поведение, които не наблягат на наказанието.

1.4. Подобряване на физическата среда в училище, като необходимо условие за превенция на агресивното поведение; поддържане на ефективна система за надзор и др.

1.5. Създаване на позитивна нагласа към ученето, намаляване на съревнователният елемент между учениците за сметка на екипната работа и проектно-базирано обучение, включително и изнесени дейности.

ЦЕЛИ:

1. Усилията за справяне с насилието от ученици над ученици в училище да са насочени към всички проявления на това явление.

2. За ефективното справяне с насилието и тормоза да се повлияе и промени поведението на всеки ученик, а не да се съсредоточат усилията само върху преките извършители и потърпевши.

3. Намаляване на факторите, които допринасят за прояви на агресия.

4. Създаване на пространство, в което открито да се говори за тормоза и да се работи за формирането у учениците на нагласи и социални умения, недопускащи насилие: емпатия, уважение към различията, решаване на конфликти и изграждане на нулева толерантност към всички форми на насилие.

ПРЕВАНТИВНИ МЕРКИ:

1. Оценка на проблема с тормоза и насилието.
2. Определяне на елементите на училищната компетентност за справяне и недопускане на тормоз и насилие в училище.

2. Дефиниране на училищните компетентности:

2.1. Дейности на ниво училище:

2.1.1 Изработване на общоучилищна политика, цялостен училищен подход с цел полагане на координирани и последователни усилия за предотвратяване на тормоза и насилието, за създаване на безопасна и позитивна училищна среда;

2.1.2 Изготвяне на план за превенция и интервенция на насилието и тормоза, който се утвърждава от директора за една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година;

2.1.3 Договаряне на единен механизъм, ясно разписани процедури за действие при инциденти, работа по случай и насочване към услуги в общността;

2.1.4 Практически насоки за действията, които учители и ученици трябва да предприемат в случай на инцидент, на насилие или в други критични ситуации;

2.1.5 Прилагане на система за взаимодействие между учителите, учениците и техните лични лекари, в изпълнение на т.3 от Междунституционален план за действие за превенция на агресията и за засилване на сигурността в образователните институции;

2.1.6 Създаване на Етичен кодекс на училищната общост;

2.1.7 Обсъждане и приемане на предложения за промени в Правилника за дейността на училището;

2.1.8 Разработване на единни училищни правила, които да станат част от Правилника за дейността на институцията;

2.1.9 Подобряване системата на дежурство в училище с оглед недопускане на насилие и тормоз;

2.1.10 Създаване на Училищен координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, отговарящ за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Съветът се ръководи задължително от заместник-директор и/или друг педагогически специалист и включва в състава си училищния психолог или педагогическия съветник, учители, ученици и родители;

2.1.11 Водене на Дневник със случаи, в който се документират ситуациите от второ и трето ниво според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя.

2.1.12 Включване на Училищния съвет в дейности, свързани със създаване на безопасна и позитивна училищна среда;

2.1.13 Съвместна дейност с отдел «Закрила на детето», Комплекс за социални услуги, ДПС към МВР, Център за психично здраве; ПИЦ;

2.1.14 Организиране и провеждане на благотворителни акции с цел формиране на толерантност и емпатия;

2.1.15 Оценка (анкетиране) на проблема за насилието в началото на годината. Планиране на дейностите на база получените резултати;

2.1.16 Информирание и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността - програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в училище;

2.1.17 Вътрешноучилищна квалификация;

2.2. Дейности на ниво клас:

2.2.1 Тематични часове на класа.

Примерни теми:

- Решаване на казуси, споделяне на опит;
- Провеждане на дискусии на тематика, определена по преценка на преподавателя и учениците, в зависимост от спецификата на класа;
- Разиграване на роли/ролеви игри;

2.2.2 Разработване (създаване) на правила за поведение и ценности от всеки клас, на чиято база се извеждат общоучилищни правила;

2.2.3 Обсъждане между учениците и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения;

2.2.4 Съвместни действия между класен ръководител или учител и училищен психолог и включване на външни специалисти при необходимост;

2.2.5 Използване на посредник при разрешаване на конфликта;

2.2.6 Посещения на домове за сираци и възрастни с цел организация на благотворителни кампании, културни дейности и творчески прояви;

2.2.7 Включване в общоучилищни, общоградски, национални, международни мероприятия (индивидуално и групово), посветени на създаването на безопасна среда в училище.

2.3. Дейности на **ниво родители**:

2.3.1. Включване на родители, специалисти в областта на помагащите професии (психолози, социални работници, лекари, медиатори) или други професии, които могат да окажат необходимото съдействие в класни и общоучилищни инициативи и мероприятия.

2.3.2. Включване на родители, които да представят своите професии, хобита, интереси, така че да направят видима връзката между образованието и приложението му в живота.

2.3.3. Посредническа дейност между училището и други институции.

2.3.4. Включване на училищното настоятелство с цел подпомагане изпълнението на училищни дейности, свързани с превенцията на насилието и тормоза.

2.3.5. Партньорство с родителите в случаи на интервенция и предприетите от училището, действия за разрешаване на ситуацията.

2.3.6. Провеждане на тематични родителски срещи.

Раздел XVI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§.1. Контролът за спазване на нормите на настоящия Етичен кодекс се осъществява от Комисията по етика.

§.2. При неспазване нормите на поведение в този кодекс служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за дейността на училището.

§.3. Настоящият Етичен кодекс е приет от Педагогическия съвет на 12.09.2025 г., с протокол № 13

§.4. Измененията се правят по реда на приеждането му.

§.5. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите в ОУ „Отец Паисий“ Русе.

§.6. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

§.7. Чрез спазването на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки служител на ОУ „Отец Паисий“ Русе, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

ПРИЛОЖЕНИЯ

- 1. ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРА ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС В ОУ“ОТЕЦ ПАИСИЙ” РУСЕ ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ**
- 2. ПРАВИЛНИК НА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА В ОУ“ОТЕЦ ПАИСИЙ” РУСЕ**
- 3. ПЛАН ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ**
- 4. ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА /УТВЪРДЕН ОТ НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ПРЕЗ 2003 Г./**
- 5. ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА СПАЗВАНЕ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА**
- 6. СТАНДАРТИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ**

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРА
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС
В ОУ "ОТЕЦ ПАИСИЙ" РУСЕ
ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ**

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в ОУ "Отец Паисий" Русе. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешно училищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица; проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накръняване на авторитета на членове на училищната общност, други учители, служители и работници и на престижа на ОУ "Отец Паисий" Русе, допуснати в и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накръняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т.1 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване – от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване – от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник – регистър.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в ОУ "Отец Паисий" Русе, назначена със заповед на директора.

5. През учебните 2025/2026г. и 2026/2027г. комисията е в състав:

Председател: Мая Роева - училищен психолог

Членове:

1. Кремена Чакърва – старши учител в прогимназиален етап
2. Силвия Борисова – старши учител в начален етап
3. Пламена Тодорова – учител в начален етап
4. Диана Петева – учител в прогимназиален, ЦОУД

6. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

7. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

8. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и 2/3 мнозинство.

9. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в най-кратък срок от постъпването му.

10. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

11. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

12. При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, преписката се докладва и на директора за взети дисциплинарни мерки по Кодекса на труда.

13. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на

комисията по етика и лицето, подало сигнала.

14. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.

**ПРАВИЛНИК
НА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА
В ОУ “ОТЕЦ ПАИСИЙ” РУСЕ**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този правилник урежда условията и реда на работа на Комисията по етика в ОУ “Отец Паисий” Русе Той конкретизира прилагането на механизмите, регламентиращи правата на всички участници в образователно-възпитателния процес и гарантира спазване на високи стандарти на етично поведение.

Чл. 2. Комисията по етика следи за спазване на етичните норми на ОУ “Отец Паисий” Русе и нейните решения са задължителни за всички учители, служители и работници.

II. ПРАВОМОЩИЯ НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Чл. 3. Обект на разглеждане са всички етични проблеми, възникнали в училището.

Чл. 4. Всяко заинтересовано лице може да внесе жалба в Комисията по етика.

Чл. 5. Изработва стандартни оперативни процедури, указания и формуляри за оценка на етичните аспекти в училище.

Чл. 6. Извършва дейности за подпомагане уменията на преподавателския екип за решаване на етични дилеми в училищната практика чрез консултации и обучение.

III. ЦЕЛИ

Чл. 7. Да защитава правото на всички да бъдат всестранно и точно информирани.

Чл. 8. Способства за прилагане на високи стандарти на преподавателска дейност, съизмерими с европейските стандарти.

Чл. 9. Да допринася за издигане авторитета на ОУ “Отец Паисий” Русе.

Чл. 10. Да създаде система за саморегулиране на преподавателите чрез прилагане на Етичния кодекс и решаване на спорове между училището и обществото.

Чл. 11. Да гарантира свободното обсъждане на всички проблеми, търпимост, колегиалност и зачитане възгледите и мненията на всеки свой член.

Чл. 12. Да постигне общото при запазване на различията в името на чистотата и престижа на учителската професия.

Чл. 13. Да съдейства за свободно и достойно упражняване на учителската професия.

IV. СЪСТАВ, ФУНКЦИИ И ДЕЙСТВИЯ

Чл. 14. Членовете на Комисията по етика са независими.

Чл. 15. Членовете се избират от Педагогическия съвет за срок от две години и трябва да имат най-малко 3 години трудов стаж в ОУ “Отец Паисий” Русе.

Чл. 16. Комисията по етика се състои от 5 члена.

Чл. 17. На свое заседание комисията избира своя председател с мнозинство от 2/3, като неговия мандат е една година, с възможност да бъде преизбран, и секретар.

Чл. 18. Съвещанията на Комисията по етика се свикват от председателя веднъж на учебен срок или при подадени сигнали.

Чл. 19. (1) Председателят определя мястото, датата, часа, дневния ред и материалите за обсъждане.

(2) Всеки член от своя страна също може да предложи материали за обсъждане.

Чл. 20. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в двуседмичен срок от постъпването ѝ.

Чл. 21. Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 22. (1) Решенията на Комисията се вземат с 2/3 мнозинство.

(2) Важните решения на комисията по етика се вземат с пълно съгласие. В случай, че не се постигне такова съгласие, комисията заявява за своята невъзможност да вземе решение и поставя проблема пред Педагогическия съвет.

Чл. 23. Важните решения на Комисията по етика по спорни въпроси се вземат след изслушване на всички страни. Те имат право на обжалване.

Чл. 24. Проведените заседания се документират с протокол, воден от секретаря, който съдържа информация за присъстващите членове, разгледаните жалби, дискусии, мнения, препоръки, описание на гласуването.

Чл. 25. (1) Секретарят води кореспонденцията по жалбите и архивира приключилите преписки.

(2) Комисията взема мерки за гарантиране на поверителността на информацията.

(3) Създава възможност за информиране на заинтересованите лица.

Чл. 26. При неспазване на Етичния кодекс се налагат санкции:

- Писмено уведомяване на членовете и даване на публичност на случая;
- Мотивирано предложение до работодателя за дисциплинарно наказание.

Чл. 27. Мандатът на член на Комисията по етика се прекратява предсрочно:

1. По негово искане.
2. По искане на Педагогическия съвет, които го е избрал.
3. По решение на Комисията по етика поради несъответствие.

Чл. 28. При предсрочно прекратяване се избира нов член, който да довърши мандата.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Този правилник е приет от педагогическия съвет на 12.09.2025 г. с протокол № 13.

ПЛАН
ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА
ПРИ ОУ „ОТЕЦ ПАИСИЙ“ РУСЕ
ПРЕЗ УЧЕБНИТЕ 2025/2026 и 2026/2027 ГОДИНИ

ВЪВЕДЕНИЕ:

За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси в училището е създадена Комисия по етика. Комисията по етика разглежда подадените жалби, изложения или сигнали, свързани със спазването на този кодекс, а при необходимост се самосезира. Всеки заинтересован член може да внесе жалба до Комисията по етика, която се завежда във входящ дневник.

1. Етичната комисия в ОУ "Отец Паисий" Русе в сегашния си състав е избрана от Педагогическия съвет на 12.09.2025 г. с протокол № 13.

2. Комисията се състои от пет члена, предложени поименно от педагогическата колегия на ОУ "Отец Паисий" Русе:

Председател: Мая Роева - училищен психолог

Членове:

1. Кремена Чакърва – старши учител в прогимназиален етап
2. Силвия Борисова – старши учител в начален етап
3. Диана Петева – учител в прогимназиален етап, ЦОУД
4. Пламена Тодорова – учител в начален етап

3. Председател на Етичната комисия е Мая Роева - училищен психолог.

4. Предназначението на Етичната комисия е да допринася за реализацията в професионалната дейност и личностното поведение на учителите от ОУ "Отец Паисий" Русе, както и осъществяване на основните цели, принципи и ценности, залегнали в приетия от Педагогическия съвет Етичен кодекс.

5. Предмет на дейността на Етичната комисия са междуличностните и междугрупови отношения, възникващи в осъществяването на учебния процес и на реализацията на служебните задължения на педагогическият персонал на ОУ "Отец Паисий" Русе, които са в противоречие с общоприетите.

6. Писмени сигнали и жалби за нарушаване на тези норми и правила може да подава всеки учител и възпитател при възникване на конфликти или разногласия между колегите, които не могат да бъдат изяснени и решени между засегнатите страни. Те се адресират до председателя на "Етичната комисия" и се влизират в деловодството на ОУ "Отец Паисий" Русе. Анонимни сигнали не се разглеждат.

7. Комисията по етика работи и провежда своите заседания в съответствие с приетите Правила за дейността ѝ.

8. Всеки постъпил сигнал или жалба се разглежда. Комисията се произнася с решение в двуседмичен срок. По заявления сметени от Комисията за неоснователни и несъстоятелни не се изготвя решение и отговор до подателя на сигнала. За всеки конкретен случай комисията запознава Директора с протокол от заседанието и го предава на неговото внимание, решение и съответни действия.

9. Решенията на комисията имат препоръчителен характер. За всеки отделен случай те се обявяват публично по подходящ начин.

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА /Утвърден от Националния съвет за закрила на детето през 2003 г./

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в сферите на: образование, здравеопазване, социални грижи, правосъдие, вътрешни работи и др.

Моралният кодекс за работата с деца има за цел:

1. Да представят основните ценности и принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика.
2. Да утвърдят волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност.
3. Да насочват поведението и подпомогнат работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.
4. Да очертаят моралните отговорности на работещите с деца: към детето, към семейството, помежду им и към обществото.

Раздел I **ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

- Чл. 1.** Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Чл. 2.** Семейството с най-естествената среда за развитието на детето.
- Чл. 3.** Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- Чл. 4.** На всяко дете е гарантирано правото на:
- свобода на изразяване на мнение;
 - свобода на мисълта, съвестта и религия;
 - формиране на собствени възгледи в право да ги изразява свободно.
- Чл. 5.** Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.
- Чл. 6.** Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.
- Чл. 7.** Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
- Чл. 8.** Във всички случаи да се запитава по най-добър начин интересите на детето.
- Чл. 9.** Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извисяването му от рисковата ситуация.
- Чл. 10.** Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.
- Чл. 11.** Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II **МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО**

- Чл. 12.** Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

- Чл. 13.** Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.
- Чл. 14.** Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.
- Чл. 15.** Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- Чл. 16.** Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
- Чл. 17.** Да работим в най-добрия интерес на детето.
- Чл. 18.** Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- Чл. 19.** Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
- Чл. 20.** Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Чл. 21.** Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.
- Чл. 22.** При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.
- Чл. 23.** Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- Чл. 24.** Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

- Чл. 25.** Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
- Чл. 26.** Да зачитаме достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- Чл. 27.** Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
- Чл. 28.** Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.
- Чл. 29.** Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето.
- Чл. 30.** Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вика. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.
- Чл. 31.** Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.
- Чл. 32.** Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.
- Чл. 33.** Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал в семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане страна в конфликта.

Раздел IV

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявяваме нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Няма да предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

Чл. 39. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

Чл. 40. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 42. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 43. Да работим за подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

ЗАДЪЛЖАВАМ СЕ:

1. Да уважавам уникалността и потенциала на всяко дете.
2. Да работя в най-добрия интерес на детето.
3. В работата си в никакъв случай да не използвам физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на детето.
4. Да уважавам и подкрепям семействата при отглеждане и възпитание на децата.
5. Да уважавам колегите и да ги подкрепям и насърчавам в изпълнение на етичните правила (кодекс).
6. Да поддържам висок стандарт на професионално повеление, като постоянно обогатявам знанията и уменията си.
7. Да служа като застъпник на детето и семейството в общността и обществото.
8. Да спазвам етичните правила, заложиени в този кодекс.

Настоящият Етичен кодекс е утвърден от Националния съвет за закрила на детето през 2003 г.

Д Е К Л А Р А Ц И Я
ЗА СПАЗВАНЕ ЕТИЧЕН КОДЕКС НА РАБОТЕЩИЯ С ДЕЦА

от
на длъжност

в ОУ „Отец Паисий“ – гр. Русе

С всички свои думи и действия:

1. Ще работя за утвърждаване на професията, ще пазя нейната репутация и престиж.
2. Ще уважавам правата, задълженията и свободите на детето и неговото семейство, както и на всички, с които контактувам в своята работа.
3. Ще спазвам ценностите и принципите за професионално поведение, залегнали в Етичния кодекс на работещите с деца професионалисти.
4. Разбирам и приемам да следвам написаното в Етичния кодекс и съзнавам, че ако го наруша, уронвам престижа на професията и нанасям вреда не само на себе си, но и на моите колеги професионалисти.
5. Да пазя поверените ми тайни.
6. Да съм готов да помогна, когато е необходимо.
7. Да не клеветя, да защитавам тези, с които работя, и да не ги критикувам публично.
8. Да поемам справедлив дял от общата работа.
9. Да уважавам правото на личен живот на другите и да не бъда прекалено любозителен.
10. Да връщам дълговете, услугите и комплиментите, независимо колко са верни.

Дата: г.

гр.Русе

Подпис:

/...../

СТАНДАРТИ ЗА ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ

Отнасяйте се към всички граждани с уважение. Отнасяй се с другите така, както ти искаш да се отнасят към теб.

Проявявайте неутрална и честна позиция спрямо всички хора. Реализирайте поведение, лишено от пристрастия, честно и равнопоставено отношение към всички граждани.

Демонстрирайте външен вид и поведение, които да се отразят положително върху имиджа на училището. Начинът на обличане говори за нашето отношение. Носете облекло, подходящо на заеманата длъжност. Помнете, че това, което носите, се отразява на вашето настроение, на грижата, която полагате в работата си, и на реакцията на гражданите.

Отговаряйте осведомено и предоставяйте актуална и точна информация. Стремехът на служителите на училището да бъде максималното подпомагане на гражданите.

Поддържайте професионално отношение. Професионализмът се разкрива чрез работата, която се върши етично, компетентно и позитивно.

Насърчавайте работата в екип. Работата в екип е способността за съвместна работа за постигане на обща цел. Способността да се насочват личните постижения към организационни цели, е формулата обикновените хора да постигат необикновени резултати.

Спазвайте ангажиментите си. Помнете, че важен елемент от качествено обслужване на гражданите е посрещането на техните нужди и очаквания.

Отговаряйте навреме. Отделяйте на гражданите необходимото време.

Променяйте вашата организация. Старайте се всеки ден да установявате отлична работна етика и да намирате начини да участвате активно в работата на вашата организация. Духът на служителите е важен и зависи от максималните усилия на всички.

Създайте ваш собствен стил на обслужване на гражданите. Бъдете искрени и последователни по всяко време. Помнете, че личните ви качества се отразяват на стандартите, които създавате за самите себе си. Разликата между ефективно и неефективно обслужване на гражданите е въпрос на: КОМПЕТЕНТНОСТ, УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ, СЪПРИЧАСТНОСТ.

„Позовавайки се на Конституцията на Република България, Конвенцията на ООН за правата на детето, Европейската харта за правата на човека и Закона за защита правата на детето, целите на Закона за предучилищно и училищно образование, ръководени от принципа, че грижата за живота и здравето на детето е на първо място и всяко дете трябва да бъде подготвено да води живот на самостоятелна личност в обществото и да бъде възпитано в духа на ценностите на Република България и Европейския съюз, ние, учителите и служителите, от ОУ „Отец Паисий“ Русе присмаме моралния ангажимент в своята ежедневна и професионална дейност да се ръководим от принципите и правилата на настоящия Етичен кодекс.